

Undervisning i håndskrivning

Interview med dansklærer Signe Thorius

HENRIETTE ROMME LUND, FAGLIG KONSULENT,
NATIONALT VIDENCENTER FOR LÆSNING

Signe Thorius, dansklærer på Hornbæk skole i Helsingør, underviser elever på 1. til 6. klassetrin i håndskrivning. Det sker via forskellige træningsøvelser samt autentiske skriveopgaver som ønskesedler og postkort.

Hun holder af håndskrivning, men mener ikke, det er noget, man krampagtigt skal holde fast i. Med computerens indtog er den blevet et kommunikationsredskab blandt andre. Den har dog en særlig betydning for kognition og læring, som computeren ikke kan bryste sig af, og så kan den noget, som computeren ikke kan, nemlig give tekster et personligt isæt og hurtigt sætte flere forskellige modaliteter i spil på samme tid.

Håndkantslag, skønskrift og gækkebreve

Signe Thorius har elever fra 1. til 6. klasse, og derfor er der stor forskel på, hvordan hun underviser i håndskrivning.

Typisk er det kopisider til de store elever, så de kan træne deres sammenbundne skrift. Om de kommer til at mestre den til fulde er dog ikke alfa og omega for hende. Det vigtigste er, at de udvikler en læsbar skrift, så de kan meddele sig til andre. Hvis hun ser elever kæmpe unødigt meget med den sammenbundne skrift, er hendes reaktion da også at give dem lov til

at fortsætte på computeren, så skriveprocessen ikke går i stå.

I de små klasser øver eleverne bogstaver og skri-veretning via forskellige undervisningsmaterialer, og her har Signe Thorius har erfaret, at især nye undervisningsmaterialer med flot forside, farver, illustrationer og lækkert, overskueligt layout taler til elevernes skrivelyst. De gør sig mere umage, måske fordi de gerne vil gøre det godt, når det allerede er pænt.

De lærer også bogstavernes form at kende ved at lave, som hun kalder dem: karate- og balletbogstaver.

Balletbogstaver er, når eleverne tegner de små bogstaver i luften og kobler dem med selvp-fundne dansetrin. Signe Thorius er klar over, at denne aktivitet især taler til pigerne, og har derfor også introduceret karatebogstaverne, der har vist sig vældig populære hos begge køn:

- De store bogstaver som A, K og L er karatebogstaver, fordi de har skarpe kanter, forklarer hun. Eleverne skærer dem ud i luften foran sig og sætter gerne lyde på imens, så som: hiiiiijaaaaa, vooooshhh. Det synes de, er super sjovt.

Endelig lader hun børnene skrive små tekster, hun mener i særlig grad kalder på håndskrivning. Det være sig breve, postkort, julekort og gækkebreve.

- Håndskriften giver god mening i de genrer, fordi teksterne har betydning for børnene og

deres hverdag, og fordi håndskrivningen giver teksterne et personligt islæt, som man aldrig ville kunne skabe på en computer eller anden device, forklarer hun og tilføjer uddybende: et håndskrevet brev er nu engang noget andet end en sms. Det er meget mere personligt.

Man må have øje for de situationer, hvor enten håndskrivningen eller computeren giver mest mening.

Hver ting til sin tid

I Helsingør kommune udstyres alle skoleelever med egen computer, når de starter i børnehaveklasse. Det betyder, at computerens tastatur introduceres tidligt i skoleforløbet, samtidig med at skolen sender et signal om, i hvilket medie man gerne ser børnene løse opgaver og kommunikere.

Signe Thorius mener, at tiltaget i den grad sætter håndskrivningen til diskussion:

- Hvor meget skal vi undervise i håndskrivning i forhold til computerens tífingersystem? spørger hun.

Svaret må være, mener hun selv, at begge redskaber har deres berettigelse og derfor skal trænes. Computeren kan ikke klare det hele:

- Man kan ikke klare sig uden at kunne skrive i hånden, slår hun fast: hvis du ikke lige har en device hos dig, eller den er løbet tør for strøm, så skal du kunne kommunikere på anden vis. Og det er her håndskrivningen viser sin berettigelse.

Samtidig sikrer håndskrivningen en afveksling i undervisningen, og her mener Signe Thorius, at man må have øje for de situationer, hvor enten håndskrivningen eller computeren giver mest mening. Eksempelvis vinder computeren, når børnene skal udfylde diverse opgaveskemaer. Hvis de her skriver i hånden med små tilføjelser overalt, bliver papiret gnidret og ulæseligt. Omvendt er håndskrivningen et plus, når forskellige modaliteter hurtigt skal i spil samtidig: hvis en brøk skal omdannes til en cirkel, en proces der skal markeres med en pil og efterfølgende kommenteres med tal og tekst. Her vil en com-

puter sinke og besværliggøre skriveprocessen.

Håndskriften kan dog noget helt specifikt, som computeren ikke kan, nemlig koble oplevelse og krop på læring. Noget der, efter Signe Thorius mening, er de bedste ingredienser i indlæring: - Når vi skriver, former, danser, skærer eller klipper bogstaver ud, får eleverne en kropslig-motorisk oplevelse, som gør, at de husker. Min erfaring er, at hvis man iscenesætter oplevelser, så sidder det lærte godt fast, slutter hun.